Opiskelijan ja oppimisen tukeminen lukiossa,Norssi Tampere

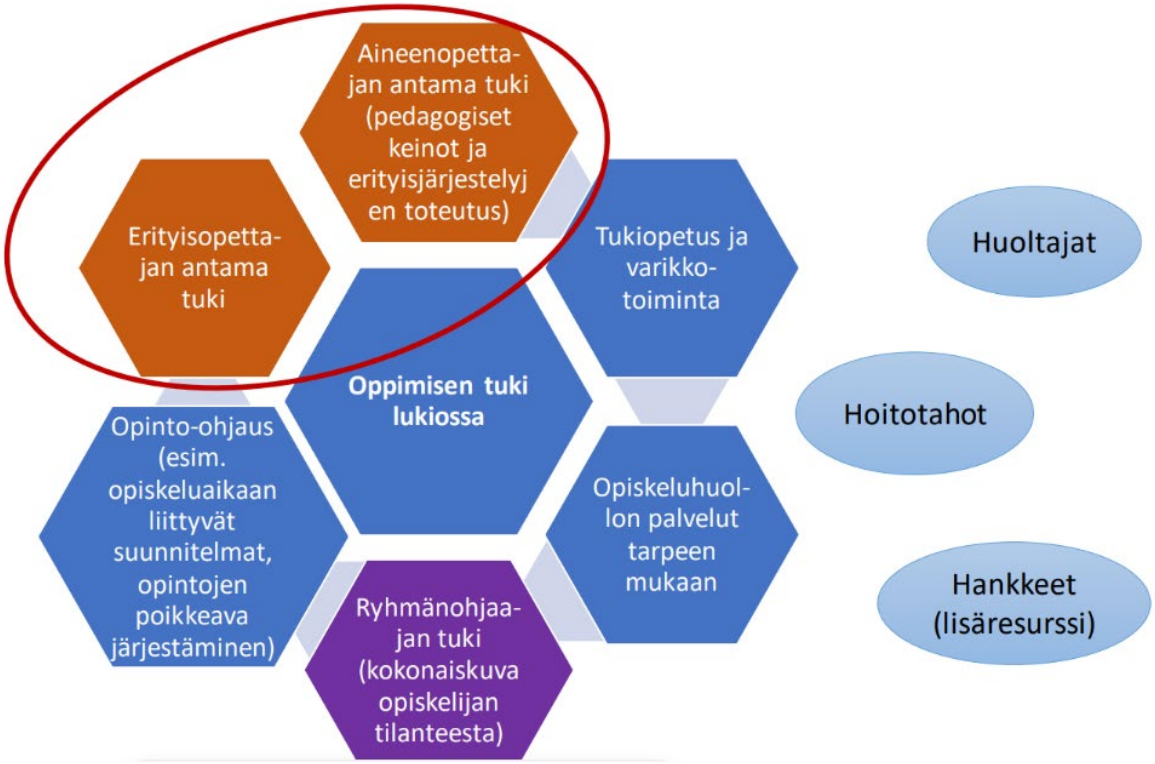

Aineenopettajat / ryhmänohjaajat

Ryhmädynamiikka ja psyykkinen turvallisuus

- opettajan innostus omasta (tieteen)alasta ja työstä, innostunut puhe
- kyky ja mahdollisuus kokea emotionaalista ja kognitiivista empatiaa
- opiskelijan tuntemukseen panostaminen
- oppimisen ja olemisen rauhasta huolehtiminen: tutustumisen ja ryhmäytymisen tehtävät
- puheena elämän hallinta – riittävä lepo, ruoka, vapaa-aika, irti somesta ja liiallisesta pelaamisesta
- monimuotoisuutta arvostava ilmapiiri ja kannustava kommunikointi, kiinnostus opiskelijan kuulumisista
- opiskelijoiden rohkaisu tuoda omia haasteitaan ja tarpeitaan esille
- OHR-asiantuntijoiden konsultaatiot matalalla kynnyksellä, yhteistyö erityisopettajan kanssa, monialainen palaveri koolle tarvittaessa
- yksinasuvien opiskelijoiden huomiointi

- yksin vetäytyvien / jäävien opiskelijoiden integroiminen ryhmään, esim. tutoropiskelijat mukaan tähän, työparien ja pienryhmien luominen ennalta
- terveydenhoitajan toiveena levon ja rauhoittumisen hiljaiset tilat

Toiminnanohjaus ja aikataulutus

- selkeä struktuuri ja johdonmukaisuus opetuksessa ja ohjauksessa, tähän ohjataan myös harjoittelijat
- opetusharjoittelijoiden perehdyttäminen tuen tarpeisiin ja keinoihin ryhmässä
- opintojakson tavoitteet ja ohjelma käsitellään opiskelijoiden kanssa
- selkeät yhteiset säännöt, poissaolojen järjestelmällinen seuraaminen ja puuttuminen, esim. opintojaksosta ei tule suoritusmerkintää, ennen kuin poissaolot on selvitetty ja korvaavat työt tehty
- tarpeellinen info ajoissa ja esim. koetiedot helposti löydettävissä
- oppitunnin kulku, oppimistavoitteet ja keskeiset sisällöt näkyvissä: Mitä tänään teemme - kokonaisuus ja osat
- toiminnan tukeminen ja keskittymisen ja työssä etenemisen varmistaminen: tehtävien aloittaminen, vaiheesta toiseen siirtyminen ja loppuun saaminen
- kieli- ja ulkoasultaan selkeät materiaalit, selkeät sähköiset alustat
- kännykätön ja ruuduton keskittyminen oppitunnilla työskentelyyn
- laaja tehtävä annetaan osatehtävinä, tavoite myönteiseen onnistumisen kehään
- tehtävien vaatiman työajan arviointi ennalta ja ajanhallinta esillä oppitunnilla esim. paperikalenteri, mihin merkitään tärkeät palautettavat työt, tehdään ajankäytön suunnittelua, läksy- ja lukusuunnitelmaa (auttaa jälleen hahmottamaan kokonaisuutta)
- opiskelijan kokonaiskuormituksen huomioiminen, esim. sen huomioiminen, että opiskelija joutuu myös priorisoimaan opintojaksoja
- opiskelijoiden toiveena läksy- ja koetietojen keskittäminen Wilmaan

Keskittyminen

- työrauha ja turhien aistiärsykkeiden minimointi oppitunnilla
- visualisointi ja havainnollistaminen opetuksessa ja oppimateriaalissa, tekstit sekä silmille että korville
- mielekkäiden apuvälineiden käyttö ja salliminen, esim. ajastin, vastamelukuulokkeet, käännösohjelmat, sanakirjat
- vireystason huomioiminen: työtapojen rytmitys, tauot, liikkuminen, mahdollisuus istua ja seistä
- ”käsille töitä”, osallisuus, aktivoiva ryhmäpohdinta, pariporinat, ei pelkkää luennointia

Pedagogiset ratkaisut oppitunnilla

- tekoälyn mahdollisuudet (esim. monikielinen opiskelija tekee tiivistelmät omalla kielellä ja saa käännöksen suomeksi) ja selkeät säännöt tekoälyn käytöstä

- opiskelijan oma tavoitetason määrittely, sisältöjen painotukset, tehtävien määrän ja laadun eriyttäminen, tuntikysymysten tason eriyttäminen, suullisen palautteen ja huumorin eriyttäminen
- ohjaaminen oppimateriaalien käyttöön, esim. sähköisen kirjan tekstit myös kuultavana, mahdollisuus suurentaa tekstiä Abitissa
- monikielisen opiskelijan ohjaus tuottaa reaalivastaukset selkeällä peruskielellä päälauseita käyttäen
- monipuoliset ja vaihtoehtoiset työskentelytavat, pelillisyys ja kokeellisuus
- järkevä priorisointi- kaikessa ei tarvitse olla huippu
- riittävän hyvä on ”uusi musta” – m = 8 = hyvä! Perille on monta polkua, ei tarvitse pelkkiä älliä
- vaihtoehtoiset suoritustavat suullisessa esityksessä (esim. parille, opettajalle, videona esittäminen)
- toisen opiskelijan tuki tai ryhmän tuki, toiselle opiskelijalle opetus
- opiskelijoiden joustava ja pedagogisesti tarkoituksenmukainen ryhmittely pienryhmiin
- oppiaineen opiskelun opettaminen, tehtävätyyppien avaaminen ja harjoittelu, osataitojen harjoittelu
- sanallistaminen, esim. monikielinen opiskelija selvittää, miten on asian ymmärtänyt
- mallintaminen, esim. hyvän esseevastauksen malli, hyvän käsitteenmääritelmän malli
- valmiit käsitelistat, yhteenvedot ja tiivistelmät, kertaaminen, mieleen palauttamisen keinoista keskustelu
- uuden tiedon siltaaminen entiseen, oppitunnin alussa mieleen palauttavat kysymykset edellisestä käsitellystä aiheesta
- muistiinpanojen mielekkyys: annetaanko valmiina koottuna ydinasiat vai rakennetaanko yhdessä oppimistilanteessa, ei puheen kuuntelua ja kirjoittamista päällekkäin, myös kynät ja paperit käyttöön
- puhuminen ryhmään päin ja katsekontakti, liikkuminen ryhmän joukossa, läsnäolevuus, helposti lähestyttävyys

Arviointi

- osaamisen osoittamisen monipuoliset tavat, keskustelut ja sopiminen arvioinnin tavoista ja kriteereistä
- palaute henkilökohtaista, konkreettista ja oikea-aikaista

Erityistä

- aineenopettajien pitämä tukiopetus ja varikot
- opiskelijan oppimisen tuen suunnitelmaan tutustuminen Wilmassa ja mahdollisuuksien mukaan:
  • erillinen työskentelytila aistiyliherkälle tai keskittymisen ongelmissa painivalle, mahdollisuus mennä toisaalle ryhmätyöhön tai itsenäiseen työhön
  • istumapaikan valinta, turvallinen parin tai pienryhmän valinta sosiaalisen ahdistuksen tilanteissa

• paperisen kirjan / printatun oppimateriaalin tarjoaminen sähköisen materiaalin rinnalle
• erillinen koetila
• lisäaika kokeissa + ohjaaminen lisäajan käyttöön yo-kirjoituksissa
• suulliset kokeet, suullinen täydentäminen
• lisäajan hyödyntämiseen ohjaaminen
• kokeen pilkkominen, sovitut osasuoritukset
• joustava suoritus- ja palautusaika
• Wilma-viestit tarvittaessa myös huoltajille (muistutukset, sopimukset)
• tuen tarpeet ja arviointi mukana kehitys/arviointikeskusteluissa
• erityisopettaja pyydettynä mukaan kehityskeskusteluun

Opinto-ohjaaja

- opiskelusuunnitelman tekeminen: opiskelija ja opinto-ohjaaja suunnittelevat opintojen kestoa, päivittäistä työjärjestystä sekä ylioppilaskirjoitusten hajauttamista
- tilan ja läsnäolon mahdollisuus, kun opiskelija täydentää puuttuvia suorituksiaan
- tehostettu ja lisätty opinto-ohjaus
- lukusuunnitelmien teko kirjoituksiin

Erityisopettaja

- tuen tarpeen arviointi, seula- ja yksilötestit, siirtotiedot yläkoulusta
- tuen kirjaaminen Wilman sivulle opiskelijan kanssa, opettajien tiedottaminen
- säännölliset tapaamiset opiskelijan kanssa ja sopimusten toteutumisen arviointi
- toiminnanohjaus, opiskelutaidot, keskittyminen, ajankäyttö: työskentely NLP:n ja nepsy-valmennuksen keinoin
- jaksamisen tukeminen, voimavarojen ja vahvuuksien, arjessa suojaavien elementtien sanallistaminen
- yo-kirjoitusten lukusuunnitelmat ja kalenterointi
- sisältöjen kertaaminen, tukimateriaalien käyttö ja jakaminen, paperisten kirjojen lainaus
- tila ja tuki tehtävien ja puuttuvien suoritusten tekemiseen
- erilaiset lausunnot, YTL:n erityisjärjestelyhakemukset
- muuttolintutoiminta (yksin asuvat opiskelijat)

Koottu opettajayhteistyön pohjalta / käsitelty OHR:ssä 6.2.2024 / Tiina Juutilainen